XII-ik évfolyam. 36-dik szám. Köszeg, 1892. szeptember 4-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Hirdetések jutányos áron vétetnek f

Magyar szinügy.

Nem megy esemény számba az igaz, de mindamellett érdemes a megemlitésre, hogy Balog Árpád magyar szintársulata több heti itt-tartózkodás utáu elhagyta városunkat. Ha csak valami közönséges, nálunk számtalanszor alkalmatlankodó vándor trupról volna szó, annyit sem tennénk; de Balog jól szervezett szintársulata, mint azt több izben kiemeltük, érdemes, derék tagokból áll, s Balog maga, eltekintve apróbb hibáitól, szótartó, pontos ember volt, ki a közönséget nem tartotta hiu igéretekkel, hanem mindenkor beváltotta adott szavát, s a mi ritkaság, egy krajczárnyi adósság nélkül távozott el városunkból. S mi volt Balognak dicséretes müködéseért és becsületes magatartásaért a fizetése? Alig valami; legtöbbnyire üres ház. Ezt is szótlanul türte. Nem panaszkodott; nem jajgatott; nem esett terhére senkinek sem; nem kárositott meg senkit. Mikor elment, megköszönte azt, a miben részesitették, habár ebben nem volt köszönet. Egy szóval, olyan emberrel volt dolgunk, a ki a magyar szinügynek nem vált szégyenére, mint sok más, hanem csak becsületére. És ez az ember szenvedett a mások hibáiért. Ezt az embert hagyta cserben városunk közönsége azért, mert mások visszaéltek bizalmával. Sajnálatra méltó dolog ez és azért elkel egy kis eszmecserére. A város reputácziójának a megmentésére s a magyar szinügy szükséges ápolása czéljából némi teendőink volnának. E teendők közé tartozik mindenek előtt az, hogy a magyar szinügy pártolására egyesüljünk, egyesüljön magyar érzelmü polgárságunk. Nem kerül az oly nagy áldozatokba. Módját kell első sorban ejtenünk, hogy olyan társulat, a mely rendezetlen viszonyok között van, be se bocsáttassék a városba. Ez elejénte furcsáu hangzik, de érthető, ha meggondoljuk, hogy voltak társulatok, a melyek deficzittel jöttek ide, itt jó keresetnek örvendettek; de mert a teli kassza máshova vándorolt: a mieink szenvedtek, s utoljára is mi voltunk okai a kalamitásoknak. Az ilyen orvoslást kiván, s ez az érintett módon elérhető.

Ha azután befogadunk egy társulatot és megnyilik egy cziklus, akkor pártolására kell hogy keljünk a magyar szinészetnek. A magunk körében kellene intézkednünk, hogy a bérletek bizonyos magasabb számot érjenek el, s néha teli házat teremtenénk annak a szintársulatnak, tudniillik abban az esetben, ha szinművészeti működése érdemessé teszi őt arra.

„Rend a dolog veleje“ — tartja a közmondás, s ha ebben a dologban is egy kissé szervezkednénk: bizony nem ártana. Mégis csak ránk fér néha egy kis szinművészet; elkel egy kis szórakozás. Ennél nemesebbet pedig alig képzelhetünk. Ha még hozzá a szinügy pártolásában egy kis rendszert léptetnénk életbe, tisztességes jó társulatokat fogunk kapni s az ilyen társulat működése vonzani fogná a közönséget is. Nem fog akkor előfordulni olyau anomália, a milyen megesett Balog szinigazgatón a kit igazán sajnálunk; de a kit biztositunk, hogy uetaláni visszatérésekor jobb sorsra tarthat számot.

A társadalmi morál.

Furcsán vagyunk.

Ha végighallgatjuk a modern embereket, akik a büntől való iszonyodásukat harangszó mellett hirdetik és kenetteljesen prédikálják, hogy a bünt el kell választanunk a bünöstől; s mig az előbbit sujtjuk, az utóbbit a szeretet tetteivel ki kell emelnünk a posványból és a jó útra terelnünk, — elérkezettnek hinnök az időt, amelyben az ember a legmerevebb közönyösség álmából fölébredt, hogy valósággal megfeleljen a czélnak, amelyre kirendeltetett.

Soha nem hallottunk hangzatosabb szavakat a közerkölcsiség dolgában és a megtévedtek megmentése körül felhasználni, mint most; de sohasem gyakorolotott ezen elv kisebb mértékben, mint ugyancsak most.

A theoria szép. Mi hasznát vesszük azonban az orvosnak, ki akár a legmegkapóbb szavakban ráutal a fekélyre, de vonakodik kezével hozzányulni és a fekély továbbterjedését megakadályozni?

Ilyen orvos a mi társadalmunk és ilyenek a mi társadalmunknak Cátói.

Beszélnek és irnak az elzüllöttek megmentéséről, esznek és isznak a gonosztevők megjavitására; de ott, ahol szavaiknak és szavakkal hangoztatott elveiknek egyéniségük súlyával befolyást kellene biztositaniok, ott inkább maguk taszitják bele a megtévedtet a pocsolyába, semhogy elveikhez hiven megmentésére kezüket odanyujtanák.

És még hagyján, ha a megtévedt és tévedés elleni felháborodás a szivnek mélyéből fakad és valóban kifejlődött erkölcsi érzeton alapul.

De ez a legtöbb esetben nem igy van.

Nincsen az a bün, melyet a mi derék társadalmunk és ennek cátói szószolói szembehúnyva meg ne türnének. Abban a perczben azonban, amelyben a nagy Galeotto kiszemelt magának egy-egy áldozatot, ők is felháborodnak, neki esnek és ütik a szegényt ugyanazokért az okokért, amelyek miatt felszólalni a nagy Galeotto működése nélkül eszükbe sem jutott volna.

Ez a mi társadalmunk morálja!

Ahelyett, hegy egy testté tömörülnének és sorfalat képeznének, amely fal utját állja a büntől üzőbe vett nyomorultnak, ahelyett hogy azt a megtévedt embert

TÁRCZA.

Elromlott a lythographia.

— Közigazgatási karczolat. —

Nemes Gyöngyös városának érdemes dobosa — aki üres óráiban egyszersmind lythographia-hajtó is, — észreveszi egy szép reggelen, hogy a városi lythographiának elpattant a szoritó srófja. — Nyolcz óra után hivatalosan bejelenti a könyomdásznak, hogy el van romolva a lythographia. A könyomdász szakértő szemei csakhamar konstatálják, hogy a lythographia valóban elromlott, kilencz órakor tehát hivatalosan jelenti a városgazdának, hogy a lythographia el van romolva. — Az öreg gazda utána néz a dolognak és ugy tiz óra tájban már ő is megvan győződve, hogy csakugyan elromlott a lythographia. Ekkor ezután rendbe szedi magát, megigazitja a nyakkendőjét, kipödöriti a bajuszát és feltizenegykor megyen jelenteni a polgármesternek, hogy el van romolva a lythographia. — A polgármester hivatalos szigorusságot affektálva, összehuzza ugyan egy kissé szemöldökeit, de azért elhiszi az öregnek, hogy elromlott a lythographia.

Fél tizenegykor tehát már a polgármesternek is hivatalos tudomása van arról, hogy a lythographia el van romolva.

Kanyó Gábor dijnok e közben halálsápadtan szalad a kiadóhoz és rémülve panaszolja neki, hogy a képviseleti meghivókat nem lehet többszörösiteni, mert elromlott a lythographia. — A kiadó, hallva e végzetes hirt, rohan a jegyzőkhöz és képéből kikelve kér tanácsot, hogy mit csináljon most már a meghivókkal, miután el van romolva a lythographia. — A főjegyző meg a jegyzőerre nyomban ott teremnek a polgármesternél és ünnepélyesen kijelentik előtte, hogy ők semmiféle felelősséget sem vállalnak, ha a meghivók idejében szét nem lesznek hordva, mert hát elromlott a lythographia.

Most már a polgármester sem veszi tréfára a dolgot. — Becsengeti a Miska hajdut és szigoruan ráparancsol, hogy a pokol fenekéről is keritse elő a tollnokot, mert sürgős szükség van reá, el van romolva a lythographia.

Mig a hajdu oda jár, az első tanácsos sorra beszalad valamennyi hivatalos szobát és esküdözik égre-földre, hogy nem ő az oka, hogy elromlott a lythographia.

A Miksa hajdu pedig lélekazakadva törtet a tollnok lakására. — A szolgáló nem akarja bebocsájtani, mert alszik az ifju ur. (Reggelig „kenyerezett“ a lurkó). — A hajdu erélyesen oda szól a szolgálónak hogy költse fel azonnal, mert rettenetesen nagy a baj, el van romolva a lythographia. — A szolgáló erre összecsapja a kezeit, esze nélkül ránczigálja az ifju urat és kétségbeesetten kiabálja a fülébe, hogy: „Jaj istenem! . . . kelljen fel az ifju ur . . . . mindjárt oda leszünk, ... végünk van . . . elromlott a lythographia.“

A tollnok urat a legerősebb villamos áramlat se dobhatta volna ki sebesebben a puha párnák közül, mint amilyen sebesen kiugrasztotta ez a rettentő hir. Csak ugy hányta magára a ruháit és annyira sietett, hogy a kabátját már az utczára kiérve öltötte fel. — De hogy is ne? Hiszen alig lehet annál borzasztóbb valami, mint amikor el van romolva a lythographia.

A városházán tűhegyen állott a polgármester. Szinte megkönnyebülve lélekzett föl, amint a sietestől majdnem fulladozva érkező tollnok arczát megpillantotta. Nyomban meghagyta neki, hogy azonnal fogalmazzon egy „sürgős“ hivatalos jelentést a tanácshoz, amelyben körülményesen és kimeritően el legyen mondva, hogy elromlott a lythographia.

A jelentést a polgármester aláirta, az iktató beiktatta és tizenkét óra előtt néhány perczczel már a végzéstervezeten rágta felette a tollszárat a gazdaságügyi referens.

Délben pedig a „Gyöngyösi Lapok“ is mint kolosszális eseményt tudatta a közönséggel, hogy a városházán el van romolva a lythographia.

Három órakor dél után rendkivüli tanácsülésre gyülekezik össze a nemes magisztrátus. — A gazdaságügyi előadó az ügy érdeméhez illő fontossággal referálta, hogy egy következményeiben messze kiható sürgős intézkedésre vau szükség, mert elromlott a lythographia. — Az érdemes tanács bölcs tagjai mély komolysaggal vettek tudomást a leverő eseményről és hosszas és behatóvitatkozás és alapos megfontolás után egyhangulag elhatározták, hogy azonnal lakatost kell hivatni, a ki megreperálja a lythographiát.

A polgármester tehát megint csak zavarta a Miska hajdut, hogy rögtön keritsen egy lakatost, aki a lythographiát megreperálja.

A lakatos végre megnyugtatta az aggódó magisztrátust, hogy tekintettel a beállott kritikus helyzetre, egész tehetségével oda fog működni, hogy reggelre meg legyen reperálva a lythographia.

Másnap kora reggel pedig a lakatos egy foriut negyvenhat krajczároker egy uj srófot illesztett be az eltörött sróf helyébe s ezzel meg lett reperálva a lythographia.

Nyolcz órakor azután a dobos — aki üres óráiban egyszersmind lythografia-hajtó is — jelentette a könyomdásznak, hogy meg van reperálva a lythographia. A könyomdász szakértő szemei csakhamar konstatálták, hogy valóban meg lett reperálva a lythographia, kilencz órakor tehát jelentést tesz a városgazdának, hogy a lythographia meg van reperálva. — Az öreg gazda utána nez a dolognak és ugy tiz ora tajban már ő is meg

felemeljék és lelkét fogékonnyá tegyék a jobb iránt, ahelyett kitérnek utjából és átengedik őt az eszeveszett futásnak a bün által kijelölt irányban és a további botlásoknak. Tartanak attól, hogy kezüket az érintés folytán beszennyezik. Félnek és e felelmükben megtagadják a megtévedttől az erkölcsi szappant, amelynek segelyével lemosbatná magáról a szennyet, mely egyes esetekben akarata ellenére is rátapadt.

Ilyetén módon nyilvánul korunknak filántropiája, társadalmunknak erkölcsi érzülete. S ha majd a történetiró korunk megirásához fog, időnket legtalálóbban a szép szavak korszakának fogja nevezhetni.

Küzdünk az előitéletek ellen — odahaza betanult ragyogó beszédekkel. Paradicsomot kivánunk alkotni a földből és a szeretetnek magvaiból csupa pálmákat növeszteni, melyek békét elnézést türelmességet hozzanak mindenűvé; on igen, bátran elhiheti mindenki, békét és elnézést, türelmességet és odaadást akarunk az embertárs iránt gyakorolni, akarjuk pedig elragadtatással és lelkesedéssel, amig — boruuk el nem fogyott.

Sok sokat megtapsolt szónoknak szégyenkezve kellene szemen a földhöz szegeznie, ha a gyakorlati életben odasugná neki valaki az ő saját szavait.

És kell hogy odasugjuk!

A hanyatló közerkölcsiség megköveteli, hogy körünkben ne türjünk meg álszenteket, a kik tetteikkel kiabránditják azokat a jámbor lelkeket, kik a szavak valódi értékét még nem ismerik és a csengő szónoklatot csengő pénz gyanánt fogadják.

A társadalmi morál csak akkor fog megtisztulni, ha mi magunk tisztára mossuk a szennyest.

A megromlott órát nem fogjuk a lelkesebb hibáuál félrevetni hanem igenis addig javittatjuk, amig a javitás sikerében bizhatunk.

Ellenben a megtévedt embert azonnal kitaszitjuk a tisztáknak látszók köréből és elzárjuk előle a megjavuláshoz vezető utat.

Az ember csakugyan nem volna kisérletekre méltó?

HIREK.

— **Hymen.** Smith Jenő sárvári urodalmi erdész e hó 1-én plébánia-templomunkban egybekelését tartotta Stegmüller Róza kisasszonynyal, néhai Stegmüller László helybeli polgár leányával.

— **Mária-Czelli bucsujárás.** Aug. 21-én indult meg a kőszegi kath. hivek evenkint szokásos bucsujárata N. Mária-Czellbe. A bucsujáraton mintegy 56-an vettek részt, kikhez helybeli üzletembereink közül tizen csatlakoztak, vasuton és kocsin téve meg az utat. Tikkasztó hőségben mentek a bucsujárók Kirchschlagig, hol este ½ 12 órakor borzasztó vihar kezdett dühöngni. Nagy felelem szállott meg bennünket, hogy a nemrég oly nagy pusztitásokat véghezvitt felhőszakadás fog ismétlődni, melynek nyomai még most is láthatók, jóliebet a legnagyobb szorgalommal iparkodtak a megrongált utak és hidak helyreállitásán. Virradóra azonban a leggyönyörübb időre ébredtünk, mely kellemes hőmérségével a bucsujárok utját tetemesen megkönnyité. Második napon éjjeli státióuk „Kirchberg am Wechsel" volt, hol a tegnapi felelmetes vihar ismétlődött, ámbár nem oly nagy mérvben. Kirchbergtől Mária-Czellig a legderültebb idő kedvezett a bucsujáróknak, a hová aug. 24-én esti 5 órakor érkeztünk. Augusztus 25-iket Mária-Czellben töltöttük, a hol a folytonosan érkező és elutazó idegenek valóságos rajai váltják fel egymást. 26-án reggel, miután a kegyelem oltáránál mégegyszer bemutattuk szt. miseáldozatunkat, elbucsuztunk Mária ezen régi s a magyarok által különösen kedvelt kegyhelyétől, hogy otthonunkba visszatérjük. A legkedvezőbb időjárás közt érkeztünk mindnyájan a legjobb egészségben haza augusztus 29-én, a mikor is a szokásos ünnepélyes bevonulást 11 órakor megtartva, váltunk el egymástól, kik 9 napi nem csekély mérvben fáradságos uton mintegy családot képezve, voltunk együtt.

Zarándok.

— **Az uj iskolaév** holnap, e hó 5-én nyilik meg legtöbb iskoláinknál. Együtt van már a sok deákgyerek, hogy munkáját megkezdje derék tanferfiaink vezetése alatt. Kivánjuk, hogy a jó erkölcsben és szorgalomban ez az uj deáksereg előrehaladjon, diszére intézeteinknek, melyekből már annyi derék ifju került ki; és örömére a szülőknek, kik oly nagy áldozatokat hoznak gyermekeikért.

— **Állatkiállitás.** F. évi szeptember 14-én Kőszegen állatkiállitás lesz, és pedig az eddigi eljárástól némileg eltérő módon akként, hogy csakis tenyészállatok fognak dijaztatni, s a dijak csakis abban az esetben lesznek kiosztva, ha az állattulajdonosok az állatok bizonyos ideig való megtartására nézve kötelezettséget vállalnak. A biráló bizottság tagjai: Weörös István elnöklete alatt Chernel Antal, Szájbely Gyula, Horváth Lajos, Czeke József, Sissovits Lajos, Divald Győző, Tipka Ferencz, Gothárd Sándor, Rőszler Károly.

— **Biczykli-verseny.** A „kőszegi biczykli klub" mult vasárnap délután versenyt rendezett Lukácsházára, tehát 5250 méter távolságra. Három dij volt kitüzve az esetre, ha 3-nál több versenyző jelentkezik. Első dij: egy szivartárcza, második: egy üveg pezsgő, harmadik: egy öv. Délig jelentkeztek: Szovják Imre, Waisbecker Gyula, Kőszegi József, Müller Ede és Rusa Béla. Inditó Scharpf Jenő volt; pályafelügyelők Freyberger Miklós és Windisch Antal; versenybiró pedig a klub elnöke, Draskovits Imre. A vashidnál és Lukácsházán nagyszámu érdeklődő sereglett össze, a kőszegi klub első versenyének és mérkőzésének megtekintésére. Pont öt órakor hangzott el az inditó jelszava és az öt biczyklista széditő rohammal neki vágtatott a nem valami jó állapotban levő, itt-ott nagyon is rosz országuton. Eleinte mindjárt kiválott a sorból Kőszegi József, ki 50—100 méter távolságban hagyta el a többi versenyzőket, — azonban a 3-ik kilométer után már erősen nyomában volt Rusa Béla, aki már csak 20—30 méterrel volt hátrább, a többi ½—1 kilométerrel. A 4 kilométer után 2—300 méter hosszu uton Rusa és Kőszegi már együtt vágtattak, az 5-ik kilométernél azonban Rusa előre került — Kőszegiben pedig, aki a verseny elején széditő gyorsasággal hajtott, akkora már fogytán léven a szusz, positióját már nem tarthatta meg. Elsőnek érkezett Lukácsházára Rusa Béla 11 percz és 50 másodpercz alatt; másodiknak, 10 másodperczczel utána, tehát 12 percz alatt Kőszegi József; 1 perczczel később, tehát 13 percz alatt harmadiknak Szovják Imre. Utána jött Waiszbecker Gyula 13 percz és 32 másodpercz, Müller Ede 15 percz alatt. Az érdekesen lefolyt versenynek természetesen nagy dáridó volt a vége a hires lukácsházi csárdában, hol a versenyeknél rendesen jelen lévő „Turf Karolin" sem hiányzott, ki itt is nagy koszorukat akasztott a nyertesek — nyakába. De legérdekesebb mindenesetre a három elsőnek beérkezett biczyklista által elért rendkivüli gyorsmenet. A vasut tudvalevőleg 13 percz alatt teszi meg az utat Lukácsházára, pedig rövidebb az utja és természetesen egyenes, jobb és akadálynélküli. A biczyklisták pedig 1 percz és 10 másodperczczel, illetve 1 perczczel gyorsabban tették meg az utat, — sőt még a csak harmadiknak beérkezett is ugyanannyi idő alatt tette meg a hosszabb és rosszabb utat, mint a vasut. Ez az elért eredmény dicsőségére válik a fiatal klubnak és oly „record" ez, mely más biczyklista sportkörökben is méltó feltünést kelt, annál is inkább, mert a nagy városi asphaltos versenypályákon sem érnek el aránylag jobb időt. A versenyen — persze tréfából — totalizateur is volt és Edus, tiszteletbeli biczyklista, 10-re 21-et fizetett az erősen megrakott Rusa „favoritra". Ily versenyek rendezése mindenesetre emelni fogja a nemes és testedző sport iránti érdeklődést és kivánatos volna, ha az elég nagyszámu fiatalságból, de korosabbak közül is, számosan csatlakoznának a kőszegi biczykli-klubhoz, hol egy nap alatt mindenkit megtanitanak erre az ördöngös mesterségre, mely mivelőinek annyi élvezetet szerez. Mert nem szabad említés nélkül hagyni, hogy a fiatal klub tagjai az idén igen szép kirándulásokat tettek meg a vasparipán. El voltak Gráczba, a Semmeringen, a Höllenthal-ban, a Balaton vidékén; két tagja a klubnak pedig, Kőszegi József és Windisch Antal, bejárta gépen Karintiát, Krajnát és Olaszországba is eljutottak Udineig, és pedig igen könnyen és minden nagyobb fáradság nélkül. Érdekes fogadás kerül a napokban eldöntésre. Kőszegi József fogadott, hogy a kőszegi vámháztól a lékai vámházig 35 percz alatt teszi meg az utat. — Szombathelyen pedig — mint halljuk — Udvary Feri 100 frtos fogadást ajánlott, hogy a kőszegi vasutnál gyorsabban teszi meg az utat Szombathelyről — Kőszegre. Hát csak hadd — lássuk.

— **Halálozás.** E hó 2-án itt Kőszegen elhalálozott özv. Zanelli Károlyné, született Czeke Mária, élete 65-ik évében. Tegnap temették nagy részvét mellett.

— **Alsófoku iparisk. beiratások.** A helybeli alsófoku ipariskolánál az 1892/93. tanévi beiratások folyó hó 8-án (csütörtök) d. e. 9—12-ig a rom. kath. elemi iskola rajztermében fognak eszközöltetni. Felügyelőbizottsági határozat alapján köteles minden iparos tanonez a f. tanévi 50 kr. beirási dijat a beiratkozás idejében azonnal hiány nélkül lefizetni, mert ellen esetben be nem irottkozozottnak fog tekintetni s mint olyan, a szabályrendeletek értelmében 20—200 frt. birsággal lesz büntetve.

— **Értesités.** Az állattenyésztés előmozditása czéljából és hogy a szorgalmas és igyekvő gazdák jutalmazás által továbbra is jó állatok tenyésztésére, tartására buzdittassanak, a vasmegyei gazdasági egyesület f. év szeptember hó 14-én Kőszegen az állatvásártéren f. é. szeptember hó 21-én Felső-Eőrön az állatvásártéren dijazással egybekötött tenyész szarvasmarha kiállitást rendez. A kiállitások kizárólag megyebeli jelleggel birván, azokra csakis vasmegyei gazdák tulajdonát képező és Vasmegyében nevelt állatok fogadtatnak el, kivételt képeznek a nem Vasmegyében nevelt bikák. Kiállithatók a piros tarka hegyi jellegü fajtához tartozó tehenek borjuval vagy anélkül, üszők 1—3 éves korig, bikák 1½ évesek és idősebbek. A kiállitásban résztvevők kötelesek községi bizonyitványnyal igazolni, hogy a kiállitott állatok tulajdonukban legalább egy év óta megvannak. A kiállitási helyek mindegyikén következő dijak vannak kitüzve: Nagyobb tenyésztők részére legalább 8 darabból álló csoportos kiállitásért I-ső dij diszoklevél; II-ik dij elismerő oklevél; egyes állatokért: I-ső dij kis arany érem; II-ik dij ezüst érem, III-ik dij bronz érem. — Kis tenyésztők (telkes gazdák) részére pénzdijak és pedig: Tehenekre I. dij 150 frank aranyban. II. dij 100 frank aranyban. III. dij 40 frank aranyban. IV. dij 20 frank aranyban. Borjukra I. dij 150 frank aranyban. II. dij 100 frank aranyban. III. dij 30 frank aranyban. IV. dij 20 frank aranyban. V. dij 10 frank aranyban. Közös haszuálatra szánt községi bikákra: I. dij 100 frank. — II-ik dij 50 frank. Az első és második dijjal csakis absolut becsértékü tenyészállatok dijazhatók s a mennyiben találkoznek két egyforma értékü dijazásra méltó tehén egyik borjuval, másik anélkül, ugy előbbségben a borjas tehén részesül, feltéve, hogy borja jó fejlődésü. Általában az első és második dij az absolut becsértéket fel is tételezve csak az esetben lesz kiosztva ha a dijazásra méltóknak talált állatok tulajdonosai kötelezettséget vállalnak arra, hogy a dijat nyert tenyészállatokat és pedig teheneket bikákat legalább is 2 évig, üszőket pedig 4 évig tulajdonukban megtartva tenyésztésre használják, — a mennyiben pedig eltekintve a kényszer eladástól — az állatokat a kitüzött idő előtt eladják, ugy kötelesek a dijat az egyesületnek visszatériteni. Üszők közül első és második dijal csak legalább is 1½ éves hasas üszők dijazhatók — a többi dijak 1 éves állatoknak is oda itélhetők. Azon állatok, melyek dijazva lesznek s a melyekre nézve tulajdonosuk fenti kötelezettséget elvállalja, az egyesület sütési szarvbélyegével láttatnak el s azokról az egyesület nyilvántartási jegyzéket vezet. A dijak odaitélésére hivatott biráló bizottság mindenkor reggeli 10 órakor kezdi meg működését, miért is felkérjük a kiállitásban részt venni szándékozó gazdatársakat, hogy szeptember hó 14-én reggeli 9 órára Kőszegre az állatvásártérre — szeptember hó 21-én reggeli 9 órára

---

van győződve, hogy csakugyan meg lett reperálva a lytbographia. Ekkor azután rendbe szedi magát, megigazitja a nyakkendőjét, kipödöriti a bajuszát és fél tizenegykor megyen jelenteni a polgármesternek, hogy meg van reperálva a lythographia.

Fél tizenegykor tehát már a polgármesternek is hivatalos tudomása van arról, hogy a lythographia meg lett reperálva.

Kanyó Gábor dijnok e közben majd kiugrik a bőréből örömében, amint ujságolja a kiadónak, hogy lehet már többszörösiteni a meghivókat, mert meg van reperálva a lythographia.

Délben pedig, a közönség megnyugtatására, kövér betükkel kiirva jelenti a „Gyöngyösi Lapok" is, hogy a fenyegető lytbographia-kérdést sikerült immár a nemes magisztrátusnak minden igényeket kielégitőleg a lehető legelőnyösebb és legszerencsésebben megoldania . . . .

És most már senki nem aggódhatik, hogy nem lesz Gyöngyösön képviseleti közgyülés, mert hiszen lehet már többszörösiteni a meghivókat, meg van reperálva a lytbographia.

Rigó Alajos.

Uj találmányok és műszaki leirások.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi és mérnöki irodája VI. Andrássy ut 30.

A kereskedelemügyi m. k. ministertől ujabban a következő magyar feltalálók kértek szabadalmat. Mosdasy József medvesi lakós: Porhanyitó és nedv-lekötő vetési eke borona; Gichner Simon és fiai budapesti cég; Javitás farugany ágybetéteken; ifj. Szerdahelyi János ó-kanizsai lakós: ujitas az ártézi kutak forrásához szükséges furókon; Mátray Sándor budapesti lakós: Mátrai-féle cement vasszerkezetek; Klemm István szegedi lakós: Gőzförőny kemény magvu termények feloldására; Schäffer Károly budapesti lakós: Lópatkó sarok kicserelhető edzett acélszeggel; Láng Béla budapesti lakós: Billiárd dákó változtatható sulylyal; Klemm István szegedi lakós: Combinált magas és alacsony nyomásu gőzgép körforgó dugatyukkal; Rotschild Lipót budapesti lakós: Uj vezérmű keretfüreszekhez; Vizák János budapesti lakós: Szelelő az ismétlő szalmarázóhoz; Union keményitő gyár Beimel és Basch: Nuritás a liszt és lisztkészitmények táperejét a suly és térfogat nagyobbodása nélkül emelő szer és eljárás; Korzinek Tivadar keszthelyi és Decsy Béla Alfréd budapesti lakósok: Stefania fém; dr. Kemény Ignácz losonczi lakós: Uj eljárás feliratok, rajzok vagy effelék porcellán edényeken való előállitására.

Nagy hordereju uj találmány. A közegészség javitását célzó igen praktikus eszközt talált fel Tamás János marosvásárhelyi városi állatorvos, mely uj találmány a kormány körében is igen kedvező fogadtatásban részesült és mely hivatva van maga iránt országszerte sőt hazánk határain tul is általános érdeklődést kelteni. E találmány az ugynevezett „állathamvasztó kemencze", mely egy 3 m. magas, 5 m. hosszu és 3 m. széles tégla alkotmány, mely tűzfallal elválasztott égető-kamarából és tüzelőhelyből áll. E kettő boltivei között vezettetik az égési termék a 4 m. hosszuságu kürtőbe. A tűz-rostély felvonására a kamra felső részén két lánchenger van alkalmazva, melyeket a kemence külsején levő hajtókészülék hoz működésbe, mig alul, lemezzel fodött vastartó van a zsiradék felfogására és levezetésére. Az eljárást nagyban megkönnyiti a kemencéhez tartozó s kitünően szerkesztett „dögszállitó kocsi". Az uj találmányu állathamvasztó kemencével való első kisérletezés eredményéhez képest a hamvasztott dögtest zsirja 7 percz mulva folyt, s a felfogott zsiradék 19 kg. sulylyal birt. A test elhamvasztása 70 perczet vett igénybe, de különben az sokkal gyorsabban történik, ha a kemence belseje teljesen száraz, a vasajtók zárvák és végül ha a dögtest felboutatik az égetés előtt.

Mosható kárpit. Az ujabb kutatárok szerint számos betegség, mint a diphteritis, sarlach, himlő, tifusz átvétel következtében ragadós, és hogy sok esetben járulnak hozzá a betegség anyagának átviteléhez. Kiséreljük meg néhányszor letörölni a rég felragasztott kárpitokat akár törlővel, akár kefével, akkor látni fogjuk mily nagy mennyiségü festék-anyag és szenny száll el a falról. Mindenki tudja mennyi fáradságba kerül a régi enyvszin-kárpitok tisztogatása a falakon, mert azok ritkán érik el a megkivánt tisztaságot, ezzel szemben gyakran elrontjuk a szineket, ugy hogy a szobát ujra kell kárpitozni. Ezen a bajon lehet ugyan segiteni az által, hogy a kárpitokat firnásszal bekenjük, de ez az eljárás igen drága és a legtöbb helyiségnek nem felel meg. Az angolok csak néhány év előtt jutottak arra gondolatra, hogy olyan kárpitokat álitsanak elő, melyet vizzel lehet tisztogatni. De ezen kárpitokat nálunk mogorva és csekély izléseségük és drága voltuk miatt nem igen szeretik. Most azonban sikerült olyan mosható kárpitokat előállitani, mely az angol gyártmányt nagyban felül mulja. Ezen gyártmány nem enyvfestékkel — mint a

pedig Felső-Előre az állatvásártérre állataikat elővezettessék. Szombathely, 1892. aug. hó 16-án. *Gothard Sándor*, e. igazgató. *Röszler Károly*, e. titkár. *Szegedy György*, e. elnök.

— **Tolvajlás**. Szombaton a hajnali órákban ismeretlen tettesek a „Strucz" vendéglő egyik pinczerjétől, ki mély álomba volt merülve, elloptak egy ezüstórát mellényestől, egy pár czipőt és egy nadrágot. A tolvajokat a rendőrség nyomozza.

— **Tűzoltó-mulatság**. A nagy-kiapatyi önkéntes tűzoltó egyesület f. é. szeptember hó 8-án tartja Patyon az uradalmi ligetben nyári tánczmulatságát.

— **Meghivás**. A „Szombathely-egyházmegyei r. kath. tanitó-egyesület" f. évi szept. hava 15-én, délelőtt 9 órakor tartja évi (IX-ik) közgyűlését Szombathelyen, a vármegye házának nagytermében, melyre a t. tagokat, úgy a nevelés- és oktatásügy t. barátait tisztelettel meghivom. Tárgyak: 1. Elnök megnyitója. 2. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyve bemutattatik és kivánatra felolvastatik. 3. Az elnök az egyesület működéséről és állapotáról, ügyeinek vezeteséről, valamint azok elintézéséről, jelentést tesz. 4. Az egyesület pénztárosa központi bizottság által már felülvizsgált évi számadását kivánatra felolvassa. 5 Az egyházmegyei tanitói segélyalap igazgatóságának jelentése. 6. A közp. bizottság által a jövő egyesületi évre kitűzött nevelés- és tanitástani tételek megbiráltatnak s azok vagy elfogadtatnak vagy másokkal pótoltatnak. 7. A központi bizottság által ajánlott dolgozatok felolvastatnak s a jutalmak odaitéltetnek. 8. Inditványok. (Az alapsz. 15. §. főpontja: „A közgyűlés előtt két héttel bejelentett inditványok tárgyalás alá vétetnek s azok felett határozatok hozatnak.") Figyelmeztetem a t. egyesületi tagokat az alapszabályok XII. 24. §-ának d. pontjára. A közgyűlést reggeli 8 órakor sz. mise előzi. meg. A központi bizottság szept. 14-én d. e. 10 órakor a püspöki iskolában tartja gyűlését. Kérem a biz. tagtársakat, sziveskedjenek pontosan megjelenni. Kelt Sárvárott, 1892. augusztus 27-én.

Barabás György s. k.,
az egyesület elnöke.

— **Déli vasut**. Kisasszony ünnepe alkalmából folyó évi szeptember hó 7-én a déli vasut magyar vonalainak állomásairól Budapest, Bécs, Fiume, Triest, és Velenczébe rendkivül mérsékelt áru menetérti jegyek lesznek kiadva, melyek 14 napig érvényesek és még azon kedvezményt nyujtják, hogy visszajövetkor ezen jegyekkel az utazást kétszer tetszés szerinti állomásokon felbe lehet szakitani. — Ezen jegyek kiadására és árairа nézve külön hirdetmények adattak, ki melyekben a vonatok, melyekhez ezen rendkivül mérsékelt árú jegyek érvényes indulási idejükkel fel vannak emlitve. —

— **Őrizkedjünk a hamisitványoktól!!!** Opeina, Trieszt mellett. Örömest bizonyitom, hogy Brandt Richárd gyógyszerész svájczi labdacsaival, melyeket makacs szorulás, étvágyhiány, gyomorégés, fejfájás és hascsikarás ellen használtam, a legjobb eredményeket értem el. Mind e bajok közt melyek évek óta gyötörtek, leginkább kinzott a szorulás, de mindnyájától megszabaditott a svájczi labdacs s most már teljes egészségem van. Ezért a svájczi labdacsokat (egy dobozzal 70 kr. a patikákban) mindenkinek bizvást ajánlhatom, csak arra ügyeljünk, hogy a valódi Brandt Richárd-féle (fehér keresztes vörös alapon) svájczi labdacsokat kapjuk meg, mivel már sok értéktelen s egészen hatástalan utánzata létezik. Horváth Matild. (hitelesitett aláirás). — Főraktár: Budapesten, Török József patikája, Király-u 12.

— **Hirdetmény**. Az 1892. évi XV t. cz. 3 §. szerint azon szőlőgazdák, kik szeszes italok kimérésével nem foglalkoznak, borital adó fejében a saját termésű boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után 1893. január 1-től fogva, nem a teljes boritaladót, hanem csak jelenleg fennálló fogyasztási adót, azaz: hectoliterenként 1 frt 35 kr. tartoznak fizetni. Azon szőlősgazdák tehát a kik ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, kötelesek f. hó 5-től f. hó 12-ig terjedő időszakban a polgármesteri hivatalban jelentkezni, s ott nevüket, a házszámot, a családtagok számát, a szőlőbirtok nagyságát holdakban, a házi fogyasztásban felhasznált bor, évi átlagos mennyiségét, az ezen évben remélhető termést hektoliterekben, végre a házi fogyasztásra s nagyban 56 litert tevő mennyiségben való eladásra szánt bor mennyiségét, — szóval vagy irásban bejelenteni, s a nyomtatványokra 4 krt magukkal hozni. Miről az összes helybeli szőlős gazdák hirdetmény s dobszó által értesittetnek. Kőszeg, 1892. szeptember hó 1-én.

Tipka Ferencz
polgármester.

Szinház.

Balog Árpád szintársulata a mult szerdán tartott előadással, elbucsúzott városunktól, hogy néhány nétre Kis-Czelbe majd onnan Kis-Martonba tegye át táborát.

A társulat egyáltalán jó erőkből állott. Hrubos Árpád jó tenorhangja valamint Balog Árpádné éneke, Balog Árpád játéka és elegáns felépése valamint Kecskeméti Irma rutinirt játéka, kielégithetik a kényesebb igényeket is. Elismeréssel szólhatunk Váradynéról, ki szinten egyik tehetséges tagját képezi a társulatnak. Tukoray Lorán, Iványi Antal, és Kaposi Andor, valamint Borsitzky Ilona sem utolsó tagjai a társulatnak.

Hétfőn: *„Egy magyar huszár káplár Bécsben"* czimű mulattató életképet adták fel helyárakkal. A főbb szerepeket Hrubos Árpád Kecskeméti Irma és Kaposi játszották nagyon szép sikerrel.

Kedden: *„Nap és hold"* operette, Tukoray Lorán jutalmául. A jeles darabot, daczára a kevés közönségnek a legjobb kedvvel és sikerrel játszották: Tukoray (Prikatesz herczeg) Balog Árpád (Don Brazéro). Az énekrészeket jól adták Balogne (Manola) és Váradyné (Beatrix).

Szerdán: *„A kölcsönkért feleség"* került szinre Kecskeméti Irma jutalmául, kit két szép csokorral és egy arany karkötővel leptek meg tisztelői. E darabot megelőzőleg Iványi a *„Légy"* czimű monologot adta elő. Befejezésül pedig Kecskeméti Irma, Kiss Józsefnek, *„Lázár leánya"* czimű költeményét szavalta s ezzel a társulat, működését Kőszegen befejezte.

Közgazdaság.

A kukoricza termesztésről.

A mezei gazdálkodás egyik sarkalatos kelléke az, hogy a termelő a növényeinek természetét ismerje. Ha ezt nem ismeri, úgy előre is meglehet jövendölni, hogy gazdálkodását kevés siker fogja koronázni. Igy például tudni kell a kukoricza természetéről azt, hogy nemcsak szereti, hanem határozottan meg is követeli az elegendő meleg földet. Hűleg földben a nyirkosságtól felduzzad ugyan, de megfuladnélkül, hogy kikelhetett volna. Azért mindebből azt az üdvösséges tanulságot lehet leszármaztatni, hogy a kukoricza elvetésével semmi okunk siucsen sietni; sőt még piaczra szánt asztali vagy csemege kukoriczáuál is a korai vetés mindenkor csak megreszkirozott dolog, s azon ritka esetben sikerül, ha melegebb fekvésű, meszes föld, északi védelem, s mondjuk hozzá az utófagyok elmaradása kedvezően összejátszanak.

Ezen bevezetesfélével csak oda akartam a dolgot terelni, miszerint elmondhassam, hogy a kukoriczavetés ideje april második avagy majus első fele szokott lenni. Miután a vetésre használandó faj iránt megállapodottnak kell lennünk, tán nem végzünk meddő munkát, ha mindezekről egy kissé előbb is elbeszélgetünk.

Hát bizony az elégge fontos dolog, hogy milyen fajt vessünk. Az egyik az apró szemű bánátit dicséri égre-földre, a másik meg az öregszemű parasztkukoriczáért tud csak igazán lelkesülni. Már most melyiknek van igaza?

Mi biz azt feleljük reá, hogy a maga idején s a megfelelő körülmények között mind a kettőnek igaza lehet.

A ki például eladásra termeszt, annak első sorban is arra kell tekinteni, hogy olyan portekát hozzon a piaczra, a mely tetszetős és kelendő legyen. Mert hát tetszhetik esetleg magamnak a portékám, de ha a kereskedő rám sem néz, úgy nem sok hasznom lesz belőle. Mivel pedig most már nem merő, hanem mázsa után fizetik a termesztményt, nagyon sokat tesz az is, hogy gabonanemünk minél súlyosabb és nehezebb legyen.

Ezen célnak pedig legjobban megfelelnek a kis csövű csinkantino és a nagyobb csövű és szép piros szemű pinyoletto-féle válfajok.

Igaz, hogy a csinkantino apró csöveket hoz, de ha meggondoljuk azt, hogy soványabb homokos földdel is megelégszik, korán érik és 40 cm. sürüen vetni lehet, úgy bizonyára ezen előnyei figyelmet érdemelnek, a kis csövek miatt meg ne aggodjunk.

Ugy ránézve a panyoletto-faj sokkal tetszetősebb. Már magában a nagyobb csövek és a szép élénk piros szín sokkal szemrevalóbbá teszik. Csakhogy itt meg azt nem szabad elfelednünk, hogy ez a faj sokkal kényesebb, a mennyiben a talajban válogatós s határozottan jó földet kíván. No meg az sem tartozik előnyei közé, hogy meglehetősen késön érik. A mi pedig a bőtermést illeti, — igaz, hogy két-két csövet is hoz, de lényegesen tovább is kell vetni egymástól, mint esetleg a csinkantinot; ezen körülmény pedig a mennyiséget nagyon apasztja.

Ezen két faj közé állithatjuk az ujabban szépen elterjedt „korai székely tengerit", melynek jeles tulajdonairól sok szépet beszélnek és irnak mindazok, kik vele termelési kiserletet tettek.

Miután jó magamnak is alkalmam volt eredeti székely tengerivel kisérletet tenetni, tapasztalásból állithatom, hogy e kukoricza válfaj nagybecsülhetlen termény ott, a hol a korai érés fontossággal bir. Nálam például szeptember elején már teljesen megérett, s talán mivel a vetés sürüségére nézve az előirt utasitást pontosan betartottam, meglepő nagy termést is adott.

Azonban menjünk tovább!

Nem egyszer van eset reá, hogy a gazda csak annyi kukoriczát termel, a mennyi házi szükségletre elfogyaszt. Itt már az eladásra kevésbé értékes öreg (nagy) szemü kukoricza fajokat is bátran ajánlani lehet. Igaz, hogy ezeknél a szemek nem oly súlyosak s több a korpájuk, azonban az emlitett czélnál a különböző okokból igen jó szolgálatot tesznek. S ebben rejlik a magyarázat is, hogy miért ragaszkodik a kis gazda oly előszeretettel a nagyszemü kukoricza válfajokhoz. Azonban ezek sem egyformák, mert közöttük ismét többféle változmányt különböztetünk meg. Igy például első rendben ajánlásra méltó a piros szemü angol száznapos faj. Hogy honnét származik, azt nem tudom ugyan; de szintén tapasztalatból állithatom, hogy a hosszu vékony csövekről csak ugy dül morzsoláskor a szem, s alig marad ujjnyi vastagságu belső csutkája.

Nem megvetendő azonban a fehér szemü kandai sem. Ennél ugyan a piszkos fehér szin ha nem is valami nagyon tetszetős, azonban nagy termékenysége s egyéb jó tulajdonságai végett, határozottan megérdemli a nagybani termelést. Növénye gazdagon leveles, s igy kiválóan jó takarmányt szolgáltat. Földre nézve sem válogatós, a soványban is megterem. Végre mint emlitettem is, szép termessel örvendezteti meg a gazdát. Figyelemreméltó válfaj továbbá az Ajaky Jenő ur által elért keresztezés is. (Kapható nála Varasdon, Tolnamegye, u. p. Bonyhád.) Ezen elért változmány öreg szem nagy csövek, korai érés és súlyosság által tünik ki. Saját tapasztalatom mién állithatom, hogy házi szükségletére — különösen lud és récze tömésre — soha jobb kukoricza fajt nem kivánhatok, s mivel a szem meglehetősen súlyos is, igen jó tisztet ad, mely erőteljesség és kiadóság tekintetében ritkitja párját.

Sokféle és egig magasztalt csudás amerikai fajokat csak nagy óvatósság és tartózkodással ajánljuk. Sok évi tapasztalat megtanitott arra, hogy ezeknek rendesen nagyobb a hirük, mint a hasznuk. Nem akarunk ugyan fölöttük pálczát törni, hanem szemben velök valami föltétlen hitelt s bizalmat se tápláljunk. Főleg pedig jó lélekkel ajánlhatjuk, hogy ezen fajok közül csak akkor termeszszünk valamelyiket nagyobban, hogy ha hasznavehetőségüket előbb kipróbáltuk. — Egy harmadik irány a kukoricza termesztésnél, a midőn azon czélból termelünk, hogy azt az asztalon sütve vagy főzve — mint eledelt érvényesitjük. Ezen irányu termelés, főképen városok közelében, legtöbbször igen jól szokta magát kifizetni. Főleg ha korán tudunk vele a piaczra beállitani, nemcsak kelendővé válik, hanem jól meg is fizetik.

Ezen iránynyal a figyelmet oda kell forditani, hogy a faj elsősorban is korán növeljen csöveket, e mellett édeses legyen és sokáig zsenge maradjon, vagyis meg ne kényedjek. E czélra is most már számos válfajt ajánlanak. Magam is sokfelével tettem már kisérletet; de mindeddig az ugynevezett mozsolafélék feleltek legjobban meg. Ezeknél az érett szemek ránczosak s annyira össze vannak töpörödve, hogy az ember azt hinné, hogy nem is kelnek ki. Hanem aztán teljesebbek és kedves izüek zsenge korukban. Egyik ismerősöm igy fejezte ki fölötte elismerését: „Ha valaki soha sem szeretett volna zsenge kukoriczát, ez a fajta jó izével akárkit is reá szoktatna".

Kérdéssel kezdtük sorainkat, illő dolog, hogy zárjuk azt be. Az elmondottak után nem lesz nehéz kitalálni azt, hogy mindenkor a termelési czéltól függ, valjon milyen válfajt is termesszünk. Egyik az egyiknek, másik a másik czélnak felel meg leginkább s igy azt csak ugy nagy általánosságban megállapitani nem lehet. A termelőnek e tekintetben a legbiztosabb vezérfonala, hogy: „A czél szabályozza az irányt".

Liebbáld Béni.

Irodalom.

— **„Magyar Géniusz."** Alig keletkezett még Magyarországon irodalmi vállalat, mely oly rövid idő alatt, alig egy féléví fennállása után, a művelt közönség bizalmát és pártolását kiérdemelte volna, mint a „Magyar Géniusz". Egy fél év után a „Magyar Géniusz" már páratlan sikerekre hivatkozhatik, s valósággal uj lendületet adott művészi és irodalmi életünknek, mert hisz leghirnevesebb iróink és művészeink siettek a „Magyar Géniusz"-nak rendelkezésére bocsátani munkáik legjavát, s az eddig megjelent 32. szám egész tárháza a szebbnél szebb, a művészi kivitelben bemutatott képeknek, melyek érdekesek, a művészi becsesel birók, vagy tanulságosak a szerint, a mint az események felszinre vetettek egy-egy aktualitást. Egész tárháza az irók becses munkáinak, s ha itt nem közlünk névsort, csak azért történik, mert alig van számottevő magyar iró, a kinek nevét ide nem kellene nyomtatnunk. A közönségnek alkalma volt tapasztalni, hogy a „Magyar Géniusz" miként emelkedett számról számra fényben, pompában, külsőleg és tartalmilag. Ez a folytonos emelkedés jellemzi a „Magyar Géniusz"-t, melynek hasábjain csaknem kizárólag eredeti magyar dolgozatokkal találkoznak az olvasók, s melynek minden számában kivétel nélkül találnak egy-egy nagyértékű munkát Dóczy Lajosnak, a nagynevű költőnek tollából. Kiemeljük ezt különösen azért, mert Dóczy Lajos kizárólag csakis a „Magyar Géniusz"-nak ir, már pedig e hirneves költőnek minden megszólalása egy-egy eseményszámban megy. Még csak ezt jegyezzük meg, hogy a „Magyar Géniusz" versenyképes a hasonló külföldi vállalatokkal, s e mellett olyan minden izében magyar szépirodalmi lap, mely minden művelt család asztalán önérzettel foglalhat helyet. A „Magyar Géniusz" előfizetési ára: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. A „Magyar Géniusz" szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **A leánygymnázium** kérdése foglalkoztatja ma az elméket, ezzel szembe a „Példás házasságokat" állitja Brankovits György irótársunk egy érdekes elbeszélés keretében a „Magyar Nők Lapja" legujabb számában. Ép ily közérdekü s a nőkre nézve tanulságos a „Peszimista nők" czimű tárczacikk Corvintól. A 35. szám tartalmát gazdagitják még: Pajor István, Kosovitz Rezső, a Meteor költeményei, Palaky Istvánnak a Kovács Laurának elbeszélései és Csorba Ákosnak a „Kelet szépeiről" irt czikke. A „Magyar Nők Lapjá" mint a magyar nők szellemi érdekeinek egyedüli képviselőjét, mi is melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. A lap ára, divat-, gyermeklap s regénymelléklettel együtt, egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Megrendelhető Budapesten Kishid-utcza 9. sz. a. Mutatványszámok igyen küldetnek.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

---

közönséges kárpitok — hanem olajfestékkel van nyomva, azonkivül a papiros olajjal van telitve, úgy hogy teljesen vizmentessé lesz és ekkor a kárpit mosható. A kárpit kezelése által létre jött sima és kemény felszin nehezen veszi fel a port és szemetet, de ha ez mégis megtörténik, akkor szappannal vagy vizzel lemosva ismét tiszta és üde szint nyer, anélkül, hogy a mosás a papirt vagy szint elrontaná. A kárpitnak bizonyos olajszaga van, mint a linoleum kárpitnak, de a felragasztás után elveszíti azt. Mindezek folytán igen ajánlatos a ház bármelyik helyiségében, de valósággal nélkülözhetetlen a háló- vagy betegszobában stb., mivel az orvosok eszközölte kiserletek azon eredményre vezettek, hogy a kárpitok sublimát- és karbololdattal is desinficialhatók, minélfogva lehetetlen, hogy valamely betegség anyagai magukba fogadják. Tischner, Kleinschmidt Rink Elberfeldben a szószerint a következő szakértői véleményt adták: „A kárpitot ismételten megtisztitották 40° R. hőmérsékü szappanos vizzel, 1% sublimát — vagy 4–5% karbololdattal, anélkül, hogy a mosás bármi csekélyet ártott volna a papirosnak, vagy a szinnek, vagy hogy ezeknek eredeti külszinük valamit változott volna. Egy darab kárpiton vizzel inficiált tápgelatin segélyével penészgombákat tenyésztettek. 8 nap mulva a kárpitokat ujra lemosták és lefejtették. A falon ez idő alatt penészgomba nem fejlődött. A kárpit megóvja a nedvességtől még az oly helyiség falait is, hol sok viz párolog el.

Piaczi-árak.

	frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I. 100 kilo	15	40	100 kilo burgonya	1	85
„ II. „	15	10	Marhahus . 1 kilo	—	60
Rozsliszt I. „	13	60	Marha zsir	1	10
„ II. „	12	—	Disznóhus . „	—	52
Buzakorpa . „	5	—	„ zsir . „	—	68
Rozs „ . „	5	—	Borjuhus . „	—	60
Köleskása . „	14	—	Birkahus . „	—	36
Dara . . „	17	—	1 méterül bükkfa	13	50
Árpa dara . „	8	—	„ „ dorong	10	—
Szena . . „	2	52	„ tölgyfa	9	40
Szalma . . „	1	90	„ „ dorong	7	90

Fekete feher es szines selyemeket méterenkint 45 krtól 16 frt 65 krig sima es mintázott (240 különböző fajta és 2000 különböző szinben szálitt, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is póstaber és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták pósta-forduloval küldetnek. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Hirdetések.

„THE GRESHAM"

életbiztosito társaság Londonban.

Magyarországi fiók: BUDAPEST, Ferencz J.-tér 5. 6. a társaság házában.	Ausztriai fiók: BÉCS, Gisellastrasse 1. sz. a társaság házában.
A társaság vagyona 1891. junius 30-án	frank 117.550.797.—
Évi bevétel biztositások- és kamatból 1891. junius 30.	„ 20.725.259
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések és visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848)	„ 249.311 449.—
A legutóbbi 12 havi üzleti idő alatt a társaságnál értékig nyujtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyujtott ajánlatok összeértéke . .	„ 61 372,000,—
	„ 1.728 184.555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és dijtablázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal dijmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a **magyar és osztrák fiókok.**

Cognac-quint-kivonat.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac ké-zitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakaritás

érhető e. felülmulhatlan **pálinka-erösitö kivonatom** által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fiikeserü,** valamint a létező **likörök, szeszesitalok, eczet** és **boreczet** készitésére felülmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek.

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok

Pollák Károly Fülöp.

essenc-különlegességek gyára, PRÁGÁ-ban.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

Az egészség

a tiszta vér!

Titkos betegségek, bőrszenny, kiütések, hörvanyság, általános elgyengülés, gyengesség, szédülés. Módszerünk használása után alapos eredményről jótállunk.

Tudósitásokat postabelyeg hozzácsatolása esetén:

„Office Sanitas" Paris

30, Faubourg Montmartre.

A

nyavalyatörés

visszaeses nélkül gyógyitható. Ezeren bizonyitják a tudomány ezen csodálatos eredményét.

Részletesebb tudósitásokat postabélyeg hozzácsatolása esetén küld:

„Office Sanitas" Paris

30, Faubourg Montmartre.

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevelek.

Csak akkor valódi, ha a sertetlen dugón ez az égetett feliras van: „GRÓF ESTERHÁZY GÉZA".

COGNAC

Gróf Esterházy Géza

saját gyártmánya

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól izlik, minőség tekintetében **bármelyik franczia gyártmánynyal versenyezhet,** ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség:

A * * * * COGNAC

mely mindenütt kapható.

Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyitése nélkül, franczia mód szerint készül s ezért

járványos betegségeknél, igy kolera ellen

óvszerül sikerrel használtatik.

A gróf Esterházy Géza-féle cognacgyár

igazgatósága.

Budapest, VI. külső váczi-ut 23.

A forgalomban levő Szakértői vélemény: valódi francia cognacokkal versenyezhetik.

Páris, Lipcse, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüszszel.

STADLER ZSIGMOND

DIVATÁRUHÁZA — ezelőtt Stadler Salamon — SZOMBATHELY

ALAPITTATOTT 1821.

Dús választék mindennemű uri és női **divatczikkek, Confectio, fehérnemüek, vásznak, selyem- és kézmüárukban** a legfinomabb kiviteli; — **Kelengyék, uri- és női toilettek, felöltök** stb. a legutolsó divat szerinti elkészitését, legjutányosabb árak mellett eszközlöm.

Nagybani áruosztályomat (I. emelet) a t. cz. kereskedő urak — és az első magyar **vitorlavászon, vizmentes ponyva és zsákgyárnak** nálam lévő raktárát a t. cz. uradalmak és gazdaszok b. figyelmébe ajáulom.

Mintagyüjteménynyel kivánatra bérmentve szolgálok.

Teljes tisztelettel

Stadler Zsigmond.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz,

(Glasur)

legkitünöbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. 1 kis palaczk 68 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr. Mindenkor kapható:

Unger József-nél, Kőszegen.

Mindennemű **műtrágya.**

A magas kormány kezdeményezése folytán alapitott

„HUNGARIA" műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitünő minőségü mütrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot,** kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemü egyéb mütrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések dijmentesen eszközöltetnek. Felvilágositással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája **Budapest V. Erzsébett 9. sz. II. e.** hová levelek és megrendelések intezendők. Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.